

SIIKALATVAN KUNTASTRATEGIA 2017-2022

Kunnanvaltuusto 19.12.2016 § 111

SIIKALATVAN KUNTASTRATEGIA 2017 -2022

JOHDANTO

- Uusi v.2015 kuntalaki edellyttää uuden valtuustokauden alussa 1.6.2017 jokaisella kunnalla olevan uuden kuntalain mukainen strategia.
- Kuntastrategia laaditaan työvälineeksi kunnan johtamiseen ja kuntalaisten tulevaisuutta varten. Kunnassa ei tarvita kuntastrategian lisäksi muita saman tasoisia ohjausvälineitä. Sisäisen hallinnon järjestämistä varten laaditaan uusi hallintosääntö.
- Siikalatvan maankäyttöstrategiassa 2.4.2012 vahvistetut linjaukset ovat edelleen käyttökelpoisia kuntapalveluiden sijoittamisessa ja kylien kehittämisessä.
- Kuntastrategian merkitys ohjausvälineenä konkretisoituu vuotuisen toiminta- ja taloussuunnitelman laatimisen yhteydessä. Strategia ohjaa toimintaa, määrittelee tavoitteita sekä taloudellisia resursseja. Talousarvion on kuntalain mukaan toteutettava vahvistettua kuntastrategiaa.

SIIKALATVAN KUNTASTRATEGIA 2017 -2022

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

- Nelikentässä on tarkasteltu Siikalatvan nykyisiä luontaisia vahvuuksia ja tiedossa olevia heikkouksia, joista osaa pystytään aktiivisin toimin korjaamaan. Mahdollisuudet ja uhkat ovat osaksi ulkoisia tekijöitä joihin ei pystytä omin toimin vaikuttamaan, mutta jotka on hyvä ottaa huomioon suunnittelussa. Vahvuuksia ja mahdollisuuksia on enemmän kuin heikkouksia ja uhkia. Suunnittelussa onkin hyvä katsoa kauemmas horisonttiin ja nähdä myös potentiaali ja mahdollisuudet eikä pelkästään uhkia ja heikkouksia.
- Jatkossa strategiaa päivitettäessä riittää se, että todetaan toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten vaikutus painopisteisiin ja tavoitteisiin. Tällöin myös resurssien käyttöä jouduttanee tarkastamaan.
- Tiedossa olevista muutoksista meneillään oleva maakuntauudistus, jossa sote, pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto ja Siikalatvan osalta erittäin merkittävä maaseutuhallinto ja lomituspalvelut siirtyvät pois kunnalta vaikuttavat nyt tehtävään strategiaan. Kunnan rooli muuttuu enemmän hyvinvoinnin ja elinvoiman kehittäjäksi.

Siikalatvan nykytila-analyysia 2016 nelikenttäanalyysin muodossa

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none">-elävä maaseutu-vahva maatalous-lähienergian edelläkävijä-elämisen laatu – arjen sujuvuus-turvallisuus-sijainti pienin varauksin ,4-tie ja Oulun imu-yhteistyö-yrittäjyys , monipuolinen ja vahva, arvotus kunnassa korkea-monipuolinen elinkeinorakenne-hyvää osaamista-luonto-tilaa ja väljyyttä-edulliset asunnot - hyvät palvelut-kuituverkot-hyvät liikenneyhteydet – nelostie	<ul style="list-style-type: none">-tulojen vähäisyys – talouden heikkous-korkeat palvelukustannukset-sairastavuus-väestökato (jatkuu 9/2016 , -65)-huoltosuhte-työpaikkojen vähäisyys-hajanainen rakenne-heikko tunnettuus-vetovoiman puute-vähäinen yksityinen kauppa- ja palvelutarjonta-kirkonkylien vastakkainasettelu
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none">-vieläkin uusi kunta, uusi kuntakuva luotavissa - positiivista asennetta-ratkaisut talouden ja toiminnan tasapainoon löytymässä-terveemmät omatoimisemmat asukkaat-nelostien hyödyntäminen toteen-keskipisteen hyödyntäminen- maaseutuelinkeinon nousu (perusmaatalous, lähienergia, maaseutumatkailu)-lähiruokaklusterin nousu-metalliteollisuuden kasvu-tietotyön edellytykset kehittyvät , Siikaverkko tuo yhteydet-vetoa Siikalatvalle lisää hankkeilla-keskittämällä saadaan säästöjä-sote kulut pois kunnilta - varsinkin Siikalatvalle säästöjä	<ul style="list-style-type: none">-toimintojen sopeuttaminen epäonnistuu- joudutaan jatkoliitoksiin-pelkkä hallinnon karsiminen ei riitä-työpaikkojen ja väestön nopea väheneminen-palvelut karkaavat kunnasta-negatiivinen kierre voimistuu-kirkonkylien keskinäinen riitely estää tarpeelliset päätökset-pyritään jatkamaan kuten ennen kuntaliitosta ja muutoksen mahdollisuudet hukataan-osaavan työvoiman saatavuus-korkea verotus

Kuntastrategia

Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon

1. kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
2. palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
3. kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
4. omistajapolitiikka;
5. henkilöstöpolitiikka;
6. kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuus;
7. elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Uuden Kuntalain edellyttämät strategiset peruslinjaukset

- ❑ Kunkin Kuntalain 37 § kohdan 1-7 osalle määritettiin tärkeimmät painopisteet. Myöhemmässä valmistelussa kunkin valitun painopisteen osalle määritettiin vielä tavoitteet, keinot niiden saavuttamiseksi ja mittarit.
- ❑ Työmenetelmänä alkuun valtuusto teki ryhmätyön jossa ryhmät mieltivät alakohdittain Siikalatvan kunnan strategiseksi painopisteeksi parhaiten sopivia aiheita. Valittavana olevat esitykset olivat valtuutettujen ennakkotehtävänä tekemiä. Ryhmätyön jälkeen koko valtuutettujen joukko laitto esitykset etusijajärjestykseen.
- ❑ Yleiskeskustelussa nykytila-analyysia täsmennettiin ja visio-luonnosta kommentoitiin ja kehitettiin.
- ❑ Syksyn jatkovalmistelussa virkamiehet ja kunnanhallitus veivät valittujen kohtien osalta asiaa konkreettiselle tavoitteitten, toimenpiteitten ja mittareitten tasolle. Valtuustoiltakoulussa etenemisestä informoidaan valtuustoa ja tuodaan esitys iltakoulukäsittelyyn ennen lopullista hyväksymistä.
- ❑ Hyvänä tavoitteena saada kuntastrategia vahvistettua viimeistään v. 2017 talousarvion hyväksymisen yhteydessä, jolloin toiminta uuden lain hengen ja kirjaimen mukainen.

VISIO 2022

Siikalatvan kunnan visio eli millaiseksi kunnan halutaan kehittyvän vuoteen 2022 mennessä.

Siikalatva Suomen keskipisteessä on yrittäjäystävällinen, tunnettu ja vireä maaseutukunta vilkkaan nelostien varrella - elinkeinoelämältään monipuolinen ja kehittyvä!

Kunnan talous on tasapainossa ja palvelut toimivat –kuntalaisten arki on sujuvaa.

Kuntalaiset ovat aktiivisia ja kiinnostuneita kotikunnastaan – kunnassa on avoin, yhteisöllinen ja positiivinen ilmapiiri !

Siikalatvalla on monipuolinen lähiruokatuotanto ja kunnassa syödään lähiruokaa ja käytetään kotimaista energiaa.

Siikalatvalla toimitaan seuraavien periaatteitten mukaan:

Yrittäjyyttä arvostetaan ja yritysten kasvu ja kehittyminen turvaa kunnan elinvoiman !

Siikalatvan ympäristön viihtyvyyttä ja siisteyttä parannetaan yhdessä kuntalaisten kanssa

- Ympäristöä hoidetaan kestäväällä tavalla.

Rakennukset

- Kunta pitää kunnossa omistamansa ja palvelutuotannossa tarvitsemansa rakennukset. Tämä näkyy kaikissa rakennusten elinkaaren vaiheissa. Kunnossapito, uudisrakentaminen, uusiokäyttö ja lopulta myynti tai purku rakennuksen käytyä tarpeettomaksi.

Energiantuotanto

- Kunnan oma energiantuotanto hoidetaan lähienergialla ja energiaa pyritään säästämään kaikessa kunnan toiminnassa.

Hankinnat

- Kunnan hankinnoissa suositaan laatua ja otetaan huomioon tuotteitten pitkä elinkaari ja käyttöikä ja siten kokonaisedullisuus. Hankinnat pyritään tekemään mahdollisuuksien mukaan omasta kunnasta tai lähialueilta.

Kaavoitus ja maankäyttö

- Kunta kaavoittaa joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti yritysten ja asukkaitten tarpeisiin viihtyvyyttä ja elinvoimaa lisäten. Kunkin kirkonkylän maaseutumainen ympäristö ja erityispiirteet säilytetään ja maatalouden harjoittaminen turvataan.

Strategiset peruslinjaukset

- ✓ **Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen laadukkailla ja laeissa säädetyt tavoitteet täyttävillä kuntapalveluilla**
- ✓ Kunta luo asukkaittensa hyvinvoinnille edellytyksiä yhteistyöverkoston kokoajana ja erityisesti kannustaa ihmisiä omatoimiseen hyvinvointiin ja liikuntaan
- ✓ Kaikille kirkonkylille turvataan toimivat peruspalvelut: päivähoito, alaluokat, kirjasto ja perusliikuntapaikat
- ✓ Muita palveluita kuten yläluokat ja lukio voidaan tuottaa keskitetysti

1. Kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
2. Palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
3. Kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2022	Mittari/arviointi
Kuntalaiset omatoimisia, aktiivisia ja liikkuvat arjessa	Kunta verkoston aktivoija ja kuntapalvelut tunnettuja	Kyläyhdistysten toimijoitten ja tapahtumien määrä, kasvaa + Kansalaisopiston opiskelijoiden määrä kunnassa, kasvaa+ Kulttuuri ja liikuntatapahtumien määrä ja osallistujamäärä, kasvaa+
	Nuorilla ja lapsilla toimivat harrastusmahdollisuudet : liikuntaa, kulttuuria ym. hyvinvointia edistävää	Kouluterveyskysely, paranee + tilaisuuksien ja tapahtumien määrät ja osallistujamäärät, kasvavat +
Terveyserojen kaventuminen	Mielenterveysongelmat vähenevät Syrjäytyminen vähenee Päihteidenkäyttö vähenee Kansantaudit vähenevät	Hyvinvointikertomuksen indikaattorit Paranevat +
Monialaista yhteistyötä	Lape ja Lapset-puheeksi menetelmä vahvistuu	Lastensuojelutapausten määrä /kehityssuunta

1. Kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
2. Palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
3. Kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2022	Mittari/arviointi
Työllisyys paranee	Kunta ja te-hallinto aktivoivat pitkäaikaistyöttömät ja nuoret töihin- kaikilla aktivointisuunnitelmat	Kuntalisän käyttö kpl/euroa Työttömyysprosentti ,pienenee+ Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömien määrä, pienenee+
Palvelut vastaavat kuntalaisten tarpeita	Tehokas ja tarkoituksenmukainen palvelutuotanto	Asiakaskyselyt ja palaute
Sähköiset palvelut käyttöön tehokkuuden ja saatavuuden varmistamiseksi- koulut ja sote digiajassa	Siikaverkko kattavasti koko kunnan alueella käytössä. Digipalveluissa ajanmukainen valikoima – sote kärkenä	Sähköisten palvelujen Käyttäjämäärät, kasvaa+ Asiakaspalaute, paranee+
Kouluihin yrittäjyyskasvatus /työelämävalmennus	Sisällön integroiminen muihin aineisiin	Nuorten yrittäjien määrä, kasvaa+ Projektien määrä, kasvaa+

4. Omistajapolitiikka

- ✓ Kunta omistaa konserniyhtiön tai kiinteistön, jos se on kokonaisharkinnan perusteella taloudellista ja palvelut turvaavaa. Ylimääräisistä yhtiöistä tai kiinteistöistä hankkiudutaan eroon.
- ✓ Koko kuntakonserni toteuttaa valtuuston päättämiä kunnan tavoitteita ja noudattaa konserniohjetta ja omistajaohjausta. Kaikissa konsernin yhtiöissä noudatetaan hyvää hallinto- ja johtamistapaa tuloksellisuuden ja riskienhallinnan varmistamiseksi.

4. Omistajapolitiikka

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2022	Mittari/arviointi
Taloudellinen menestys	Yhtiöt itsekannattavia ja kykenevät hoitamaan velkansa	Tilikauden tulos + velkaisuuden kehitys - omavaraisuusaste 30 % vuosikertomusten tiedot
Osaava hallitus ja johto	Riittävä liiketoimintaosaaminen	Talouden tunnusluvut toiminnan vaikuttavuus ja laatu
Konserniyhtiöt toteuttavat kunnan tavoitteita	Kunta asettaa konsernin tavoitteet	Asetettujen tavoitteiden toteutuminen asiakaspalautteet -laatu
Tarpeelliset kiinteistöt pidetään kunnossa elinkaaren ajan	Ylimääräiset kiinteistöt myyty, vuokrattu tai purettu	Hoitokulujen määrä Korjausvelan määrä /kehityssuunta

5. Henkilöstöpolitiikka

- ✓ **Kunta noudattaa tasapuolisen vaativaa ja tiukkaa, mutta samalla kannustavaa ja motivoivaa henkilöstöpolitiikkaa: strategia tulee jalkauttaa koko henkilökunnalle ja viestiä kuntalaisille - johtamisella luodaan hyvää henkeä**
- ✓ **Työvoiman saatavuus vaatii kunnan työnantajakuvan säilyttämistä hyvänä - työhyvinvoinnista huolehditaan, tämä parantaa työmotivaatiota ja heijastuu positiivisesti ulospäin kunnasta ja parantaa kuntakuvaa.**
- ✓ **Tuottavuutta pidetään tarpeellisin osin yllä ulkoistamalla ja kilpailuttamalla palveluja**

5. Henkilöstöpolitiikka

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2022	Mittari/arviointi
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö	Henkilökohtaiset kehittämissuunnitelmat kaikilla	Käytyt kehityskeskustelut (100%, väh. 1 /hlö) kehittämissuunnitelmien määrä (% , kpl) varattu/käytetty koulutusmääräraha
Työhyvinvointi	Hyvä fyysinen ja henkinen työkyky Hyvä johtaminen – ongelmiin puuttuminen-palautejärjestelmät Säännölliset henkilöstö ja työhyvinvointikyselyt käytössä	Työhyvinvointikyselyn tulokset, paranevat+ Henkilöstökyselyn tulokset, paranevat+

6. Kunnan asukkaiden osallistuminen ja vaikuttamis- mahdollisuudet

- ✓ Avoimella vuorovaikutuksella luodaan yhteisöllisyyden tuntua ja se auttaa hyvän kuntakuvan luomisessa ja helpottaa kunnan johtamista ja päätöksentekoa - kuntalaiskyselyillä ja kuulemiskierroksilla saadaan parempi kuva siitä mitä kuntalaiset haluavat ja mitä tulee korjata
- ✓ **Kunta on verkostojen kokoaja ja osallistaa kuntalaiset kehittämiseen**

6. Kunnan asukkaiden osallistuminen ja vaikuttamis mahdollisuudet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2022	Mittari/arviointi
Avoin ja oikea-aikainen viestintä	Kuntalaiset osallistuvat valmisteluun ja keskusteluun ennen päätöksentekoa	Viestien määrä, kasvaa + Viestien vaikutus, kasvaa+ Muutoksenhakujen määrä, pienenee+
Some-läsnäolo	Aktiivinen vuoropuhelu ja osallistuminen keskusteluun somen yleisimmissä kanavissa	Viestien ja vastausten määrä, kasvaa+
Ajanmukaiset ja vuorovaikutteiset nettisivut	Sivuilla kaksisuuntaisen viestinnän mahdollistava helppokäyttöinen palautejärjestelmä ja ajanmukainen tieto Kuntalaisen aloitesivu esille	Sivulla käyntien määrä ja palautteiden määrä, kasvaa+
Nopea valokuituyhteys	Siikaverkko kattava yhteydenpidon väline	Verkon liittymien määrä, kasvaa+
Uusista kuntalaisista huolehditaan, jokainen tavoitetaan, kunnan ja verkoston palvelut tiedoksi	Viihtyvyys kunnassa paranee	Poismuuttajien määrä, pienenee+

7. Elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen

- ✓ Siikalatvan tunnettuutta lisätään ja vetovoimatekijöistä viestitään - 4-tie ja keskipiste esille, kuntamarkkinointia tehdään harkitusti.
- ✓ Yrittäjyhteistyötä ja yhteydenpitoa lisätään – yritystoiminnan lisääminen on ykkösasia – metalli ja elintarvike kärjet.
- ✓ Maankäyttöä ohjaa edelleen v.2012 vahvistettu maankäyttöstrategia.
- ✓ Kunnassa panostetaan jatkossa erityisesti lähiruokaan sekä lähienergiaan.

7. Elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2022	Mittari/arviointi
Kunnan, yrittäjien ja viljelijöiden yhteistyö toimii	Sujuva mutkaton yhteistyö hyödyttää kuntaa ja yrityksiä	SY:n kyselyssä sijoitus paranee tilaisuuksien määrä, kasvaa+ yrityskäyntien määrä, kasvaa+
Yritystoiminta kasvaa ja monipuolistuu	Yritysten määrä kasvaa Työpaikkojen määrä kasvaa Väestötappio pienenee	Uudet yritykset/ lakanneet yritykset nettokasvua 5 kpl/v yritysten lukumäärä+ työpaikkojen määrä+ saadut investointituet /verotulot euroa
Lähirooka lautaselle isosti ja arvostus kohdalleen	Kunnan ruokapalvelussa käytetään ja kunnassa tuotetaan monipuolisesti lähirookaa	Lähirooan osuus kunnan ruokapalvelun ostoista yli 30%, kotimaisen ruoan osuus 85% Uudet lähirookatuottajat ja tuotteet
Lähienergian käyttö	Kunnan käyttämä energia tuotetaan lähienergialla	Kattavuus 90 % lämmön tuotannosta ja mahdollisimman suurin sähkön osalta
Kuntamarkkinointi , erityisesti nelostien, Oulun läheisyyden ja keskipisteen hyödyntäminen	Siikalatvan tunnettuus ja kuntakuva uudelle tasolle -vetovoimaa lisää	Muuttotappio pienenee Opasteet ja mainokset 4-tiellä näyttävät

Kuntatalouden hoito ja suunnittelu

Kuntastrategia otetaan huomioon kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa euromääräisinä panostuksina strategian mukaisiin painopisteisiin ja kriittisiin menestystekijöihin. Asia on erikseen mainittava talousarvion määrärahojen yhteydessä.

Kuntakonsernin johtaminen

Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja johtavat kuntaa kunnanvaltuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Toteutumista arvioidaan strategiassa ja taloussuunnitelmassa vahvistettavien mittarien perusteella.